PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2020/133

od 30. siječnja 2020.

o odstupanju od Provedbene uredbe Komisije (EU) 2016/1150 o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu nacionalnih programa potpore u sektoru vina

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 ([1]), a posebno njezin članak 54. točku (a),

budući da:

(1) Svjetska trgovinska organizacija (WTO) donijela je 2. listopada 2019. arbitražnu odluku u predmetu Europske zajednice i određene države članice – mjere koje utječu na trgovinu velikim putničkim zrakoplovima, WT/DS316/ARB. Tom arbitražnom odlukom Sjedinjenim Američkim Državama (SAD) daje se pravo da zatraže odobrenje za uvođenje protumjera u vrijednosti od najviše 7,5 milijardi američkih dolara godišnje kao odgovor na subvencije Unije poduzetniku Airbus. SAD je 18. listopada 2019. uveo uvoznu carinu *ad valorem* u iznosu od 25 % na, među ostalim, mirna vina koja Njemačka, Španjolska, Francuska i Ujedinjena Kraljevina izvoze u SAD. Ta izvanredna, nepravedna i nepredvidljiva situacija ima ozbiljan i štetan učinak na trgovinu svim vinima Unije na svjetskom tržištu. SAD je osim toga zaprijetio da će kao odgovor na francuski porez na digitalne usluge (koji se odnosi na poduzeća iz skupine GAFA – Google, Apple, Facebook, Amazon) uvesti uvozne carine *ad valorem* u iznosu od 100 % za francuska pjenušava vina.

(2) Uvozne carine koje je uveo SAD izravno i snažno utječu na trgovinu vinima Unije na tržištu SAD-a, koje je po vrijednosti i obujmu izvoza najveće izvozno tržište Unije za poljoprivredne proizvode, a posebno za vino. Unija je u SAD 2018. izvezla ukupno 6,5 milijuna hektolitara vina, što odgovara iznosu od 4 milijarde EUR. Izvoz vina iz Unije u SAD obično predstavlja od 30 % do 40 % ukupne vrijednosti izvoza vina iz Unije.

(3) Povećanje uvoznih carina koje je uveo SAD štetno utječe na sva vina Unije, a ne samo na mirna vina podrijetlom iz četiriju država članica na koja se povećane uvozne carine primjenjuju. Ono negativno utječe na ugled i trgovinu svih vina iz Unije koja su prisutna na tržištu SAD-a. Ugled vina ne određuje samo njegova kvaliteta nego i njegova cijena te percepcija omjera cijene i kvalitete. To se posebno odnosi na vina nižeg do srednjeg cjenovnog ranga, na čiju prodaju, u apsolutnom smislu, uvozna carina od 25 % utječe više nego na prodaju skupljih vina, koja kupuju poznavatelji, koje veća cijena ne odvraća od kupnje. Na tržištu SAD-a vina iz Unije natječu se s vinima podrijetlom iz drugih dijelova svijeta, kao što su Južna Amerika, Australija ili Južna Afrika. S obzirom na tako jaku i oštru konkurenciju, percepcija ukupne razine cijena ima značajnu ulogu. Svijest potrošača o tome da se na cijenu vina iz nekih država članica Unije primjenjuje veća uvozna carina negativno će utjecati na opću percepciju razine cijena vina iz Unije, pa će se potražnja preusmjeriti na proizvode drugog podrijetla. S obzirom na utvrđene tržišne uvjete koji iz toga proizlaze i smanjenje ukupnih prihoda proizvođača opravdano je radi suzbijanja učinaka uvoznih carina uvesti hitne mjere kojima bi se obuhvatila sva vina podrijetlom iz svih država članica, a ne samo iz onih na koje su uvozne carine izravno usmjerene.

(4) Iz perspektive stabilnosti tržišta, režim uvoznih carina koji je uveo SAD nije izdvojena nacionalna mjera čiji su učinci ograničeni na trgovinu s SAD-om. Svjetsko tržište vina globalno je tržište na kojem pojedinačne mjere važnih gospodarskih aktera, kao što je SAD, imaju dalekosežne posljedice na međunarodnu trgovinu vinom u cijelosti. Sve negativne promjene uvjeta na bitnom odredišnom tržištu za vina iz Unije, kao što je SAD, neizbježno pogađaju i ostala tržišta s obzirom na to da proizvode koji se ne mogu prodati u SAD-u jer su postali preskupi treba preusmjeriti na neko drugo tržište. Zbog toga će potrošači na tim drugim tržištima, koji su dobro upoznati s

([1]) SL L 347, 20.12.2013., str. 671.

tržišnim uvjetima, vršiti dodatan pritisak na cijene, a konkurencija će biti mnogo oštrija nego što je to uobičajeno. Stoga bi trenutačne uvozne carine koje je uveo SAD vjerojatno uzrokovale stagnaciju izvoza vina iz Unije na cijelom svjetskom tržištu. Izvješća iz sektora vina pokazala su da je velik broj narudžbi francuskih vina za tržište SAD-a već otkazan.

(5) Uvjeti trgovanja vinom Unije pogoršavali su se tijekom cijele 2019., a zalihe vina na najvišoj su razini od 2009. Tomu je tako prvenstveno zbog kombinacije rekordne berbe 2018. i smanjene potrošnje vina u Uniji. Ako se vina na koja se primjenjuju uvozne carine koje je uveo SAD ne uspiju prodati na izvoznim tržištima izvan Unije, to će samo povećati hitnost i ozbiljnost stanja na tržištu Unije. Nadalje, hitnost situacije još je veća ako se uzme u obzir trenutak u kojem su se uvozne carine počele primjenjivati. Te se carine primjenjuju od 18. listopada 2019., što je točno na sredini razdoblja berbe i proizvodnje vina za 2019. i neposredno prije blagdana na kraju godine, a riječ je o dvama najvažnijim prodajnim razdobljima u godini za sektor vina Unije. Stoga je potrebno poduzeti hitne mjere kako bi se taj problem riješio.

(6) Od mjera potpore u sektoru vina iz članka 43. Uredbe (EU) br. 1308/2013 samo je mjera promidžbe iz članka 45. stavka 1. točke (b) te uredbe izravno usmjerena na promidžbu vinâ iz Unije u trećim zemljama radi poboljšanja njihove konkurentnosti. Ta se mjera promidžbe tijekom godina pokazala iznimno učinkovitom za osvajanje i konsolidaciju tržišta u trećim zemljama. Pokazala se kao najučinkovitije sredstvo potpore vinima Unije na tržištima trećih zemalja jer se njezinom primjenom povećao ugled tih vina i podigla razina svijesti o njihovoj kvaliteti. Međunarodno tržište vinom globalno je tržište i sve operacije promidžbe vina Unije na tržištima trećih zemalja u korist su svih vina iz Unije. Takve mjere otvaraju mogućnosti za one koji će naknadno ući na predmetno tržište s drugim vinima iz Unije. Pojedinačna mjera promidžbe ima „multiplikacijski učinak" na prodaju jer se odnosi na brojne vrste vina ili cijele vinarske regije, a ne samo jednu marku ili vrstu. Stoga je važno nastaviti, pokretati i intenzivirati aktivnosti promidžbe na svim tržištima kako bi se pronašla tržišta za vina koja se neće prodati na tržištu SAD-a, očuvao ugled vinâ Unije na tim drugim tržištima te smanjio pritisak na cijene.

(7) Stoga je, kako bi se u trenutačnim izvanrednim okolnostima na izvoznim tržištima u cijelom svijetu, koje su nastale zbog režima uvoznih carina koji je uveo SAD, pomoglo gospodarskim subjektima da odgovore na tu nepredvidivu i nestabilnu situaciju, primjereno omogućiti dodatnu fleksibilnost u provedbi mjere promidžbe iz članka 45. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) br. 1308/2013 odstupanjem od određenih odredbi utvrđenih u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2016/1150 ([2]).

(8) Člankom 2. stavkom 1. Provedbene uredbe (EU) 2016/1150 propisuje se da se izmjene primjenjivih programa potpore iz članka 41. stavka 5. Uredbe (EU) br. 1308/2013 ne podnose više od dvaput u financijskoj godini. Kako bi se državama članicama omogućilo da brzo prilagode svoje nacionalne programe potpore i osiguraju pravnu sigurnost za provedbu tih izmjena, primjereno je omogućiti da se takve izmjene podnose više od dvaput u financijskoj godini. Države članice trebale bi moći brzo reagirati na navedene izvanredne okolnosti i podnijeti izmjene mjera promidžbe čim procijene da je to potrebno. Takva bi fleksibilnost omogućila državama članicama da optimiziraju mjere koje su već na snazi, povećaju broj poziva na podnošenje prijava i češće provode prilagodbe uzimajući u obzir stanje na tržištu. Nadalje, time bi se državama članicama koje mjeru promidžbe nisu uključile u svoj nacionalni program potpore omogućilo da to učine odmah nakon stupanja na snagu ove Uredbe, odnosno da ne čekaju sljedeći rok za podnošenje izmjena. Povećanjem fleksibilnosti u provedbi mjere promidžbe gospodarskim bi se subjektima, uključujući nove sudionike na tržištu, pružilo više mogućnosti da podnesu zahtjeve za potporu za promidžbu. Cilj je pružiti pomoć sektoru vina i osigurati fleksibilnost koja je potrebna kako bi se pronašla nova prodajna mjesta na međunarodnim tržištima izvan SAD-a.

(9) Stoga je potrebno odstupiti od članka 2. stavka 1. Provedbene uredbe (EU) 2016/1150.

(10) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Odbora za zajedničku organizaciju poljoprivrednih tržišta,

([2]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/1150 od 15. travnja 2016. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu nacionalnih programa potpore u sektoru vina (SL L 190, 15.7.2016., str. 23.).

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Obuhvaćene kategorije proizvoda

Ova se Uredba primjenjuje na promidžbu vina u smislu točaka od (1) do (9) te točaka (15) i (16) dijela II. Priloga VII. Uredbi (EU) br. 1308/2013.

Članak 2.

Izmjene programâ potpore

Odstupajući od članka 2. stavka 1. Provedbene uredbe (EU) 2016/1150, države članice mogu, kad god je to potrebno tijekom određene financijske godine, unositi izmjene u svoje nacionalne programe potpore u sektoru vina u vezi s mjerom promidžbe iz članka 45. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) br. 1308/2013.

Članak 3.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 30. siječnja 2020.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN